

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України
«Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової науково-технічної
космічної програми України на 2026-2030 роки»

1. Мета

Метою прийняття акта є обґрунтування необхідності розроблення відповідної державної цільової програми та визначення оптимального варіанта розв'язання актуальних завдань у сфері національної безпеки й оборони, соціально-економічного, екологічного, інформаційного, наукового й освітнього розвитку суспільства у спосіб ефективного використання космічних технологій і послуг.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект акта розроблено на виконання:

заходу 79 Операційного плану заходів з реалізації у 2025 – 2027 роках Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1351-р;

завдання 1907 плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106.

З огляду на поточні тенденції розвитку космічної діяльності світу, проблеми розвитку космічної галузі України, які виникли внаслідок збройної агресії рф проти України, наявний потенціал космічної галузі України та потреби нашої країни, зокрема у сфері національної безпеки й оборони, прийняття Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2026 – 2030 роки (далі – Програма) створить умови для забезпечення реалізації державних інтересів на національному та міжнародному рівнях і для досягнення економічної ефективності від провадження космічної діяльності.

В умовах відсічі збройної агресії рф Україна зіткнулася з низкою проблем, пов'язаних з:

неможливістю швидко реагувати на загрози національній безпеці й обороноздатності у зв'язку з відсутністю сучасних вітчизняних засобів дистанційного зондування Землі з космосу та супутникової навігації, які б забезпечували Збройні Сили України оперативною інформацією;

низьким рівнем готовності до реагування на техногенні та екологічні загрози у зв'язку з недостатнім залученням космічної складової до оцінювання шкоди та збитків від бойових дій, стихійних лих, промислових аварій, здійснення моніторингу змін клімату, водних ресурсів, забруднення повітря і ґрунтів тощо;

відставанням у впровадженні інноваційних технологій у космічній галузі, що призвело до застарілості окремих елементів української ракетно-космічної техніки, відсутності створення нових технологічних рішень і суттєвих обмежень для участі в європейських і міжнародних космічних проєктах;

недостатнім розвитком вітчизняної наземної космічної інфраструктури, який обмежує приймання, обробку, зберігання супутникових даних та залучення цієї інфраструктури до міжнародних систем обміну супутниковою інформацією;

критичним рівнем кадрового потенціалу у сфері космічної діяльності, який призвів до обмеженості в оновленні кадрів та розвитку космічної діяльності.

Прийняття акта необхідне для визначення шляхів та способів розв'язання зазначених проблем, зокрема реалізації Програми.

Термін дії Програми визначений статтею 7 Закону України «Про космічну діяльність» та складає п'ять років (з 2026 до 2030 року).

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта пропонується схвалити Концепцію Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2026 – 2030 роки (далі – Концепція), яка визначає ключові проблеми науково-технічного розвитку космічної діяльності, шляхи та способи їх розв'язання, очікувані результати, а також підстави для розроблення та затвердження Програми.

4. Правові аспекти

У цій сфері правового регулювання діють:

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;

Закон України «Про державні цільові програми»;

Закон України «Про космічну діяльність»;

Закон України «Про державну підтримку космічної діяльності»;

постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 р. № 106 «Про затвердження Порядку розроблення та виконання державних цільових програм»;

постанова Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2020 р. № 819 «Деякі питання Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України»;

постанова Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1351-р «Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 березня 2011 р. № 238-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері космічної діяльності на період до 2032 року»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 січня 2021 р. № 15-р «Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2021-2025 роки».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту акта не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів, оскільки Концепція є документом, який визначає необхідність розроблення та затвердження Програми.

Статтею 5 Закону України «Про державні цільові програми» визначено основні стадії розроблення та виконання державної цільової програми, зокрема стадію розроблення проєкту програми – визначення заходів і завдань, що пропонуються для включення до програми, а також обсягів і джерел фінансування, що здійснюється після схвалення концепції програми та ухвалення рішення щодо розроблення проєкту програми, визначення державного замовника та строків її розроблення.

Таким чином, необхідні розрахунки щодо реалізації Програми буде здійснено під час розроблення Програми.

Реалізація Програми здійснюватиметься за рахунок і в межах видатків, передбачених у Державному бюджеті України на відповідний рік з урахуванням його можливостей, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Реалізація положень проєкту акта, зокрема щодо розробки проєкту Програми, здійснюватиметься в межах видатків, передбачених на утримання Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України (КПКВК 2601010 «Керівництво та управління у сфері стратегічних галузей промисловості»). Фінансово-економічні розрахунки додаються.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проєкт акта стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, у зв'язку з чим його буде надіслано до Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проєкт акта потребує проведення публічних консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики».

Проєкт акта потребує погодження з Міністерством фінансів України, Міністерством економіки України, Міністерством оборони України, Міністерством закордонних справ України, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерством розвитку громад та територій України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством соціальної політики України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством аграрної політики та продовольства України, Державним космічним агентством України, Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції, Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Державним агентством з енергоефективності та

енергозбереження України, Головним управлінням розвідки Міністерства оборони України, Службою зовнішньої розвідки України, Управлінням розвідки Адміністрації Державної прикордонної служби України, Службою безпеки України, Національною академією наук України, Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні.

Проект акта потребує проведення цифрової експертизи Міністерством цифрової трансформації України та правової експертизи Міністерством юстиції України.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що:

стосуються прав і свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

створюють підстави для дискримінації;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією.

Реалізація акта спрямована на виконання положень Глави 8 «Космос» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Проект акта буде надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Проект акта за предметом правового регулювання не має негативного впливу на: ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення.

Реалізація проекту акта матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Схвалення Концепції є підставою для розроблення Програми, яка визначатиме чіткі способи задоволення потреб держави за допомогою створення космічної техніки, космічних технологій та послуг. Реалізація Програми сприятиме створенню нових високотехнологічних робочих місць у галузі, підтримці та зростанню міжнародного іміджу України як високотехнологічної країни в науково-технічній та військово-технічній сферах
Громадяни	Позитивний	Громадяни зможуть отримувати якісні послуги, пов'язані з розвитком космічних технологій (доступні дані дистанційного зондування Землі з космосу, супутникової навігації, прогнозування та контроль глобальних змін

		довкілля та використання результатів наукового дослідження космосу та дистанційного зондування Землі у сфері державного та регіонального управління соціально-економічним життям країни тощо).
Суб'єкти господарювання	Позитивний	Прийняття і реалізація проєкту акта дасть змогу розробити Програму. Комплексна державна підтримка стимулюватиме розвиток інновацій у сфері космічної діяльності та посилення їх участі у масштабних міжнародних проєктах. Реалізація Програми сприятиме збільшенню кількості науково-технічного персоналу ракетно-космічної галузі України (своєчасне виконання в повному обсязі проєктів Програми позитивно вплине на розвиток науково-технічного потенціалу ракетно-космічної галузі з огляду на світові тенденції розвитку космічних технологій і послуг).

Оцінка екологічного ефекту: екологічне забруднення навколишнього середовища має місце тільки для проєктів, пов'язаних із запуском супутників ракетами-носіями. Запуск ракет-носіїв космічного призначення з території України не передбачається. Таким чином, екологічні збитки від реалізації Програми відсутні.

Реалізація Програми має забезпечити виконання космічних проєктів, орієнтованих на формування комплексної науково-технічної розробки, яка надалі використовуватиметься в наступному програмному періоді.

**Міністр з питань стратегічних
галузей промисловості України**

Герман СМЕТАНІН

«___»_____2025 р.